

ಸುರಗಿ ಆತ್ಮಕಥನದ ಸುತ್ತು-ಮುತ್ತಾವಲೋಕನ

ಡಾ. ಪಿ. ನಂಜಂಡ*

*ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕಥೆ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ಓದುಗನಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ತನ್ನ ಇಟ್ಟಾದ ಲೇಖಕ - ಲೇಖಕೆಯರ ವ್ಯೇಯತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಬದುಕಿನ ದಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೀಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುಶಲಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತೆ ಜೀಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಕೆಕೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯೇಸುವಂತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ವಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಲೇಖಕ-ಲೇಖಕಿ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತು ಬರಹವನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಕಿವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪರಿಪಾಠಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮಕಥನಗಳ ಜಾತ್ರೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಸುರಗಿ, ಆತ್ಮಕಥನ, ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

‘ಸುರಗಿ’ ಈ ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಕ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡುವ ಈ ಮಲೆನಾಡಿನ ಹೂವು ಒಣಿದಷ್ಟು ತನ್ನ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಹದಗೆದುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುರಗಿಯಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಶಯ” – ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ

ಹಿಂದಿನ-ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕಥೆ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಗಳು ತನ್ನದೇ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿದ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲ್ತೋಕನ ಕ್ರಮದಿಂದ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹಲವು ಆತ್ಮಕಥೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಮಾಣವಾದ ಆತ್ಮಕಥೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತ್ತಾರೆ. ಉದಾ : ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರ ‘ನನ್ನ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಲಿ, ಹಿಟ್ಟಿರೋನ ‘ನನ್ನ ಹೋರಾಟ’ವಾಗಲಿ ಹಿ. ಲಂಕೇಶ್‌ರ ಮತ್ತಿಮಾವಿನ ಮರಿಂದಾಗಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಿಳೆಯರ ಆತ್ಮಕಥನಗಳು ನಿಪ್ಪರವಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ನೋಡುವ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಡಾ.ಸಾ.ಆರ್.ಅಬುಬಕ್ರೂ ಅವರ ‘ಮುಸ್ಲಿಂ

Please cite this article as: ನಂಜಂಡ ಡಿ. (2023). ಸುರಗಿ ಆತ್ಮಕಥನದ ಸುತ್ತು-ಮುತ್ತಾಪ್ತಿಬಿಂಬ: ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೀಸಾರ್ಚ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಐಇಎಂಆರ್‌ಡಿ, 5(1), ಪು.ಸಂ. 6-12

ಹುಡುಗಿ ಶಾಲೆ ಕಲಿತದ್ದು' ಡಾ. ವಿಜಯಾ ಅವರ 'ಕುದಿ ಎಸರು' ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಶ್ರೀ ಅವರ 'ಬೆಂಕಿ ಬೆಡಗು' ರವಿಬೆಳೆಗೆರೆ ಅವರ ಅನುವಾದಿತ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಮ್ಹಾತ್ಮಿಮಾಬೇಡಿ ಅವರ 'ಕೃಂಪಾಸ್' ಎನ್ನುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಹಾಗೆಯೇ ಕವಯತ್ತಿ ಪ್ರತಿಭಾನಂದಕುಮಾರ್ ಅವರ 'ಅನುದಿನದ ಅಂತರಗಂಗೆ' ಆತ್ಮಕಥೆಯ ಸೂಕ್ತತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿಗೆ ಸರಿಸಿರುವ ತೈತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಅಕ್ಷಯ್ ಪದ್ಧತಾಲಿನಿ ಅವರ 'ಅಕ್ಷಯ್' ಎ. ರೇವತಿ ಬದುಕು-ಬಯಲು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕಥೆ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಾಫಾನಮಾನವಿದೆ. ಪಂಪನ ಮೂರ್ಚಿದಿಂದ ಹಿಡಿದು, 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಮಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ವಿವರಗಳು, ಸಾಧನೆಗಳು. ಅವರ ಪರ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರಾಗತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆತ್ಮಕಥೆ, ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಎಳೆಗಳು ಅವನ ಅಧವಾ ಅವಳ ಸ್ವಜನಶೀಲ ಪರ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ, ದಲಿತ- ಬಂಡಾಯ-ಸ್ತ್ರೇವಾದಿ ಬೆಂತನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಚಿಂತಕಿ - ಚಿಂತಕರು ಅಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕಥೆ ಅಥವಾ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಆತ್ಮ ಕಥಾ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪರ್ಯಾದೊಳಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಪಟ್ಟಪಾಡುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಆತ್ಮಕಥೆ, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಎನ್ನುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಸಾಫಾನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಸ್ವಜನಶೀಲ ತೇಖಿಕರು, ಚಿಂತಕರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಅಂತರಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರುವ ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ನೆನಬಿನ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಜ. ನಾ. ತೇಜಶ್ರೀ ಅವರು ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಆತ್ಮ ಕಥನವಾದ 'ಸುರಗಿ'ಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರೇ ಕೃತಿಯ 'ನನ್ನ ಮಾತು' ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ 'ನಾನು ಬರೆದೆ ಅನ್ನವುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಆತ್ಮಕಥೆ ತೇಜಶ್ರೀ ಮುಖೇನ ಬರೆಸಿಕೊಂಡಿತು ಎನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ಯ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಜ. ನಾ. ತೇಜಶ್ರೀ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಅಪಾರವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಮೇಲಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಶ್ರೀವಳ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಸಂಸ್ಕಾರ - ಅವಸ್ಥೆ-ಭಾರತೀಯರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ನನ್ನಿಂದ ಒತ್ತುಡ ಮೂರ್ಚಿಕವಾಗಿ ಬರೆಸಿಕೊಂಡಿತು ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತೊಲನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಯು.ಆರ್.

ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿರು ಪರಿಸರವಾದ ಸಿಹಿಮೋಗೆ, ಶಿವಮೋಗ್ಗ ಎಂದು ನಾನಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉರನ್ನು ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಖ್ಯಾತಿ-ವಿಶ್ವಾತ್ಮಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕುವೆಂಪು, ತೇಜಸ್ಸಿ, ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಅವರಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಥನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕಥನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನವ್ಯ ಕಾಲದ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಗಳು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಹರಳು-ಮರಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತ್ತು.

ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೋಷಿಸಿದ ನವ್ಯ ಕವಿ ಡಾ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಾಪನ, ಉದಯೋನ್ಮಾಲಿ ಕವಿಗಳಾಗಿ, ಬರಹಗಾರರಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಗುರುಮೀರಿಸಿದ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಬೆಳೆದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟು ಸ್ವಜನಶೀಲ ಲೇಖಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸರದ ಸಾರಸ್ಕರ್ವವನ್ನು ಹಿಂದಿರುತ್ತಿರುವ ಅವರು ಮಣಿನ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪರಿಸರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತನ್ನ ಬದುಕು-ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೂಂದು ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಸುರಗಿ ಆತ್ಮಕಥನವನ್ನು ಎಳೆ-ಎಳೆಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

‘ಸುರಗಿ’ ಆತ್ಮ ಕಥನ ಕೃತಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ನೂರ ಮೂವತ್ತಾರು ಮಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ 2012 ಮೂರನೇ ಮುದ್ರಣ 2021 ರಂದು ದೊಂದಿಗೆ 2023ರ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂದು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೂರ್ಯಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಇಂದಿಗೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆ, ವಾದ- ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತು ಲೇಖಕರ ಮರಣದ ನಂತರವೂ ಈ ಕೃತಿ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬರಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ‘ಗಾಳಿ-ಬೆಳಕು’ ಮಸ್ತಕದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತಿದೆ. ‘ಲೇಖಕರು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಏನಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಸ್ತಕಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ’ ಎನ್ನುವ ಪ್ರತಿಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಮರಣದ ನಂತರ ‘ಸುರಗಿ’ ಅವರ ಆತ್ಮ ಕಥನ ‘ಜೀವಂತ ಕೃತಿ’ ಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದೆ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕೃತಿ

ಬಾಲ್ಯ, ಓದಿನ ದಿನಗಳು, ಸಂಸಾರ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ವಜನಶೀಲತೆಯ ಉಬ್ಬ ತಗ್ಗಿಗಳು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಎನ್. ಬಿ. ಟಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸಂಕಟಗಳು- ವಿವಾದಗಳು ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು.... ಎನ್ನುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಹರವನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದಿನನಿತ್ಯದ ಮಾತುಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳೇ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಹಾಜರಾತಿ ಅವರ ಹಲವು ಸ್ವಜನಶೀಲ ಪರ್ಯಾಯಗಳು, ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗೊತ್ತದೆ.

ಯ್ಯ. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜನೋಪಯೋಗಿ ಭಾಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದಾವಿಲಾಗಿರುವ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಹಸಿವುಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ನೆನಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲನೇಯದು : ಸಮಾನತೆಯ ಹಸಿವು

ಎರಡನೇಯದು : ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹಸಿವು

ಮೂರನೇಯದು : ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಹಸಿವು ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕವೇ ‘ಹಸಿವು’ ಅನ್ನ ರೂಪಕಾಶಕವಾಗಿ ಗೃಹಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾನು ಉಳಿಯುವ, ಬೆಳೆಯುವ, ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುವ ಹಂತಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಪ್ರಗಳ ಮುಖಾ ಮುಖಿ, ಅನುಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

డా. కె. తివరామకారంతర ‘జోమదుడి’ కాదంబరి కాలద పరీశైలీయల్ని గేఢు కృతి. బాల్యదల్లి యు. ఆరో. అనంతమూత్రి అవరు జోమన దుడి కాదంబరి ఓదిదాగ ఎళ్ళమనస్తిన మేలే గాఢవాద పరిణామ ఉంటు మాడిదర బగ్గె అవరే హేళువ మాతుగలివు. “ఒందు విచిత్ర అనుభవ : ఆగ నాను దూవాసమరదల్లి శాలేగె హోగుత్తిద్ద మధుగ. ‘జోమనదుడి’ ఓదుత్తిద్ద. నమ్మ మనెగె చౌడ అన్నమధను కొట్టిగె కేలసక్కె బరుత్తిద్ద. నాను ఆ కాదంబరియన్న ఆగష్టే ఓది ముగిస్తుదీరింద చౌడనన్న అవత్తు నోడిద కొడలే ననగన్నస్తిద్ద ఈ చౌడనిగొందు ఒళజీవన ఇదే అంత. అదు నన్నల్లి హోస ప్రెజ్మెంట్ మట్టిద హొత్తు. ‘జోమనదుడి’య జోమ దుడి బారిసుపుదు, బాయియల్లి హేళువుదక్కగ్దన్న అదర మూలక బేరే బేరే దనియల్లి హోరడిసుపుదు హాగే ఈ చౌడనిగూ కొడ మనస్తినల్లి ఏనేనో అవనదే భావనేగలు ఇరంగుదు అన్నిథిద కొడలే ననగె అవను అస్తు అన్నమ భావనే మూర్ఖ కళదు హోయితు”¹

ಒಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿ ಮುಗ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದಾಗ ಯು. ಅರ್ಥ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಅಂತರಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮದರು. ಅವರ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಶೈಷ್ಟ ಕೃತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಿಂದೆ ಚೋಮನದುಡಿಯ ನೇರಳಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಎಂಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗ ಜೀವಕರಾಗಿ ಬೆಳೆದವರು ಅವರು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ರಾಜ್ಯ

ಸರ್ಕಾರದ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಅವರಿಗೆ ಓಡಾಟ-ಹುದುಕಾಟ-ಒಡನಾಟ ಹೊಸದೇನಲ್ಲ ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ “ನನ್ನ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವಿದೆ. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಪಾದದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಚಕ್ರವಿದೆ ಅದು ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಚಕ್ರ ನನ್ನ ಪಾದದಲ್ಲೂ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಅಜ್ಞನ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು, ‘ನೀನೂ ಬಹಳ ಓಡಾಡುತ್ತೀಯಾ’, ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಚಕ್ರದಾರಿಗಳು- ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ!

ಭಾರತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಚರ್ಚೆಯು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಿಗೆ ಬಸವ, ಅಲ್ಲಿಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಯಹಾದೇವಿ ಅವರನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ “ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಿಡುಗಡೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಅಕ್ಷನಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಪರಮ ತ್ರೈತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿವ ಗಂಡಿನ ದ್ವಂದ್ವದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಲೋಹಿಯಾ ಹೇಳಿದ್ದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣ ಚೆಲುಮೆಯೂ ಧೀಮಂತಲೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಗಂಡು ಅವಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಏರಡೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ದಕ್ಷಪುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸಂಕಟ ಇದು- ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ”² ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಬಹುವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ರಜಿತ್ ಅವರು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ‘ರಾಜಕೀಯದ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಡುವು’ ಎನ್ನುವ ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಗಾಢವಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಒಂದಾಟವು ಸಹ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬರೆದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಗ್ರಹರೂಪದ ಕಲಾಕೃತಿ ‘ಅಸ್ವಾರ್ಥ’ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಮುಲ್ಕರಾಜ್ ಆನಂದ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರೂಪದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಕಧನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕಮಲಾದಾಸಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬಧ್ಯ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು ತನ್ನ ಅಧಿಕ್ಷಿಪನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಕಾಳಿತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಸೆವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಮುಲ್ಕರಾಜ್ ಆನಂದ್ ಚಿರಯುವಕ ನೆಹರೂ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಯುಗದ ಚಿರಯುವಕ ಹೃದಯವಂತೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸಹಜ ತ್ರೈತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವಂತೆ ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ನನ್ನನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಮುಲ್ಕ ರಾಜ್ ಆನಂದರನ್ನು ಕೊಂಚ ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನೋಡದೇ ಗೌರವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತು ಶಾಹಿಯನ್ನು ಐರೋಪ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮಾರ್ಕ್ ವಾದಿಯೊಬ್ಬ ಗೆಲ್ಲುವ ಕ್ರಮದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಮುಲ್ಕರಾಜ್ ಆನಂದ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆತ ಇತಿಹಾಸ ನಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾಗಿದ್ದ ನಂತರ ಮೂಲೆ ಸೇರಿದ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಮರ್ಶಕ ಎಡ್ಡುಲ್ ರಿಕೋವರ್‌ಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಂಡಿನ ಮುವತ್ತರ ದಶಕದ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಅಂದೋಲನದ ಏಕಮಾತ್ರ ಫಲ- ಆನಂದ್^೩ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ “ಕಮಲಾದಾಸಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ಈಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೊಸಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ ಹೆಣ್ಣು. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಅದನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮೀಡಿಯಾಗಳಿಗೆ ಸುಧ್ಯಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣು”^೪ ಹೀಗೆ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ ಹಿರಿಯ-ಕಿರಿಯ ಲೇಖ-ಲೇಖಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರ್ಚ ಗ್ರಹಣೀಡಿತವಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಡಾ. ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಬದುಕು- ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ದಾಖಿಲಿಸುವ ಕಥನವಾಗಿ ‘ಸುರಗಿ’ ಕೃತಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅನೇಕ ಎಡರು-ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಖಾಯಿಸುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅಪಾರವಾದ ತಲಸ್ವರ್ತೀಯಾದ ಓದುಗಳು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಜಾಸ್ತಿಯೇತ ಪ್ರತಿಸ್ತಿ ವಿಜೇತರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ವಿಷಯಮಂಡನೆ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅವರ ಬಾಷಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ-ಮತ್ತೆ ಕೇಳಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಸ್ತರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವಾದ- ವಿವಾದ-ಪ್ರತಿವಾದಗಳ ಮದ್ದೆದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವುದು ಅವರ ಪ್ರತಿರ ವೈಚಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರ- ಬೆತ್ತಲೆ ಮಾಜಿಯಾಕೆ ಕೊಡು- ಹಿಂದುತ್ತ ಅಥವಾ ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್? ಎನ್ನುವ ತ್ರಿವಳಿ ಕೃತಿಯನ್ನು

ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೂರ್ಚದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಎಂಬತ್ತೆರಡು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮೌಲಿಕವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನೋಡುವ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆಧಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮಿಳಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ‘ಸುರಗಿ’ ಕೃತಿ ಅವರ ಮರಣದ ಹಿಂದಿನ ಏರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ಆಶ್ಕರ್ಷಣವನ್ನು ಇಂದು ಮತ್ತೆ ಮರು ಓದಿಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಡಾ. ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಸಮಾಜವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅವರು ನೀಡಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬರಹಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ- ಮತ್ತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ಅವರ ಕೃತಿಯ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವುಗಳು ಮೂರ್ಚಗ್ರಹ ಹೀಡಿತರಾಗದೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರ

ಬರಹಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಮಗೊಂದು ದಾರ್ಶನಿಕತೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಿರಿಯದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಜ.ನಾ. ತೇಜಶ್ರೀ ಅವರ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಆತ್ಮ ಕಥನ ‘ಸುರಗಿ’ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖಿವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯ.

ಕೊನೆಟಿಫ್ಷನ್‌ಗಳು

1. ಸುರಗಿ ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಆತ್ಮಕಥನ. (2021). ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಡೆಡು.
2. ಅದೇ. ಪು. 172
3. ಅದೇ. ಪು. 51
4. ಅದೇ. ಪು. 218

ವರಾಮಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಯು.ಆರ್. (1965). ಸಂಸ್ಥಾರ. ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ.
- ಮನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎನ್ & ಚಂದನ್ ಗೌಡ. (2023). ದಿ ಎಸೆನ್‌ಸ್ಟೀಯಲ್ ಯುಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ. ಅಲೆಫ್ ಬುಕ್ ಕಂಪನಿ, ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ.
- ಶಾಂತಾರಾಮ ಪ್ರಭು. (2016). ಉರು ಕಂಡಂತೆ ಅನಂತ... ಮೂರ್ತಿ. ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ.